

ZNANSTVENIK UPOZORAVA**Hrvatska je raj za šarlatane, prevarante i nadriliječnike!**

Tzv. Silva metoda, koja se na internetu reklamira kao znanstveno istražena tehnika kontrole stresa i razvoja uma, zapravo je opasna sekta jer cilja na djecu, a ona je samo neznatan dio ozbiljnog problema koji hrvatske institucije i mediji imaju s razlikovanjem znanosti od pseudoznanosti, upozorio je u pismu našoj redakciji ugledni hrvatski astrofizičar Dejan Vinković s PMF-a u Splitu

Autor: Dejan
Vinković/tportal

Mario Todoric / Cropix
Mario Todoric / CROPIX
(Foto)

Datum objave:
20.8.2013 7:00
Zadnja izmjena:
20.8.2013 8:42

Podsjetimo, Vinković je u srpnju **u razgovoru za tportal** kao jedan od dokaza da rođendan Nikole Tesle nije upriličen na odgovarajućoj razini naveo činjenicu da ga je organizirala udruga 'Udruga Nikola Tesla – genij za budućnost' koja, među ostalim, promovira razne pseudoznanstvene ideje pa i Silva metodu koju je nazvao sektom.

Udruga Silva reagirala je na članak demantijem i kritikom Vinkovića pa je on uzvratio svojom reakcijom koju vam prenosimo u cijelosti.

Poštovani,

Vaš portal objavio je 28. srpnja 2013. **pismo direktorice tvrtke** koja provodi tečajeve tzv. Silva metode, kao reakciju na moje izjave dane Vašem portalu. S obzirom na neumjesnu količinu neistina koje to pismo sadrži, ali tipične za sve veći broj sličnih pseudoznanstvenih podvala kojima su izloženi građani, molim Vas da u interesu Vašeg čitateljstva objavite moje reagiranje u cijelosti.

Na službenim mrežnim stranicama Silva metode može se pronaći kako se radi o programu samo-pomoći kroz koji se navodno može poboljšati psihičko i fizičko zdravlje, povećati inteligencija i razviti prekognicija, telepatija i vidovitost, a sve to pomoću vještine kontrole moždanih valova koristeći vizualizaciju i imaginaciju. Metodu je "otkrio" električar José Silva 1944. godine nakon što je, po njegovim tvrdnjama, kod svog djeteta potaknuo vidovitost. Posao plaćenih tečajeva pod današnjim nazivom krenuo je krajem 1960-ih i do danas se pretvorio u unosan globalni biznis kroz mrežu "licenciranih" instruktora širom svijeta, pa tako i u Hrvatskoj.

Svatko tko zna išta o znanosti odmah će nakon ovog uvoda ispravno staviti tu metodu u domenu pseudoznanosti, tj. šarlatanstva. Problem nastaje kada im podršku daju javne organizacije poput Zajednice tehničke kulture ili je javno promovira i brani Udruga Nikola Tesla kojoj pokroviteljstvo za proslavu rođendana Tesle daje i predsjednik Ivo Josipović. U biti, nespremnost javnih ustanova i organizacija u Hrvatskoj da spriječe prodiranje pseudoznanosti u škole, zdravstvo, javne medije, sveučilišta i javne politike poprimilo je alarmantne razmjere. Francuska je taj problem počela odlučno rješavati još 1990-ih, kada su počele opširne **parlamentarne istrage o ilegalnim aktivnostima "sekti", "kultova" i "rizičnih grupa"**, pa su tako **Silva metodu svrstali u tzv. "rizičnu grupu"**. Radi se o uredno registriranim udrugama ili tvrtkama koje na razne načine podvaljuju svoje neznanstvene metode kao znanstveno utemeljene, što potencijalno može imati teške posljedice po ranjive skupine poput djece, bolesnih ili nemoćnih. Stoga svake godine francuska "Međuministarska misija za borbu protiv sektaških zlouporaba" **objavljuje izvješća o sektama** francuskom premijeru u kojima pseudo-medicina uzima sve više prostora, a gdje se Silva metoda navodi kao tipičan primjer. Uostalom, **izjave vjernika u Silva metodu** o njihovom magičnom izlječenju upućuju na oprez zbog mogućih pojava zakonski kažnjivog nadriliječništva.

Koliko je Silva metoda odvojena od znanstvene realnosti i o kojoj razini argumentacije se tu radi možemo vidjeti iz **pisma instruktore Silve metode**. Ovo je ujedno i tipičan primjer rezoniranja raznih "alternativaca" koji se pozivaju na "znanost", pa ga je korisno detaljnije analizirati. Već u prvom paragrafu instruktore je zavapila o nepravdi jer sam "dezinformirao javnost i omalovažio višegodišnja znanstvena istraživanja Silve metode". Međutim, dezinformacijama se bave instruktore Silve metode poput nje, jer pregled baza znanstvenih radova, poput **PubMed-a** ili **Scopus-a**, ne daje niti jedan jedini rad na temu "Silve metode". Ukratko, ta "metoda" ne postoji u znanstvenom svijetu! I to je vrlo lako provjerljiva činjenica.

No arogantnost instruktore ide još dalje, pa u idućem paragrafu govori o "znanstveno utemeljenoj metodi", o 22 godine povijesti "pripremnih istraživanja" i još 20 godina "primijenjenih istraživanja", te da postoji "čitav niz znanstvenika čiji su radovi o njoj objavljeni u znanstvenim časopisima". Gdje su reference na te radove? Koji su to

znanstveni časopisi? Je li mi nešto promaklo u pretraživanjima baza znanstvenih radova? Pokušajmo odgovor na to pitanje potražiti na službenim mrežnim stranicama Silva metode. **"Pamflet" na hrvatskom** u kojem se govori o "istraživanjima" ne daje niti jednu jedinu referencu, ali se razbacuje nekakvim grafovima, uključujući i grafove o tome koliko polaznika tečajeva biva uvjereno u postojanje prekognicije, telepatije i vidovitosti! Mrežne stranice matične tvrtke u Americi nude šareni dokument od 43 stranice o "znanosti" koja stoji iza te metode, ali, kojeg li [iznenađenja](#), "reference" su u biti knjige u vlastitom izdanju ili ankete polaznika tečajeva. Izuzetak je jedna jedina znanstvena publikacija, kojoj se daje monumentalno velika važnost - rad objavljen 1972. godine u **časopisu Neuropsychologia**. U njemu se mjerila električna moždana aktivnost na dvije grupe ispitanika - deset njih koji su se opuštili koristeći Silva metodu i deset drugih koji su koristili klasičnu metodu. O koliko se velikom i važnom znanstvenom istraživanju radi govori činjenica da je u tih 40 godina od kada je rad izdan citiran u Scopus bazi (u PubMed-u niti ne postoji) od strane drugih istraživanja - nula puta!

Zašto je taj rad toliko važan Silva metodi? Zato jer se u njemu govori da se Silva metodom mogu potaknuti tzv. alfa valovi u mozgu. A ti valovi imaju za Silva metodičare magična svojstva i preduvjet su za sve one magične "rezultate" te metode. U stvarnosti, alfa valovi su ništa drugo doli manifestacija mozga koji nije fokusiran. Silva metoda tvrdi da se jačanjem tih valova u mozgu mogu postići bolji rezultati u svemu i svačemu i da su bolji od tzv. beta valova, što je smiješno, jer upravo su beta valovi manifestacija mozga koji je fokusiran i u stanju pojačane misaone aktivnosti. Još je smješnije to što usporedba grafova 1 i 2 iz tog rada pokazuje da je druga grupa, koja nije koristila Silva metodu, stvarala jače alfa valove.

Moram ovdje istaknuti i neznanje same hrvatske instruktore, koja u svojem "znanstvenom" pamfletu krivo označava linije na grafu kopiranom iz tog istraživanja, a netočno navodi i broj sudionika istraživanja - nije ih bilo 1107 nego 10 (deset)! Broj 1107 je iz neke ankete polaznika tečajeva. U pismu se instruktorec poziva i na neku "znanstvenu" metodu "Bicameral Brain Dynamics", ali, opet, pregled baze znanstvenih istraživanja pokazuje da taj pojam uopće ne postoji u znanstvenoj literaturi. Poziva se i na važnost "istodobne uporabe obje polutke mozga (lijeve: logičko-racionalne i desne: intuitivno-kreativne)". Znanost takvu podjelu ne poznaje, ali je ta tvrdnja **mit koji često koriste šarlatani**. Njezino pismo je također prepuno pozivanja na broj sljedbenika Silva metode kao dokaza da metoda funkcionira, što je argument istovjetan tome da kucanje tri puta o drvo uistinu pomaže u ispunjavanju želja jer, eto, milijuni ljudi to prakticiraju. Isto tako, "alterantivci" poput Silva metode obožavaju navoditi doktorske titule nekih svojih sljedbenika, ali po toj logici bi i šarlatanski koncepti poput telepatije i telekineze bili znanstveno utemeljeni samo zato jer u njih vjeruje nobelovac **Brian Josephson**. Silva metoda imala je više od pola stoljeća da znanstveno dokaže svoje tvrdnje, no nije to napravila. Umjesto toga radije se koristi neistinama u javnim

nastupima.

Ovaj tekst završit ću s najstrašnijim dijelom pisma instruktore Silve metode. A to je onaj u kojem ona ima pravo – razna tijela javne uprave, ministarstva, škole i sveučilišta širom svijeta dopuštaju šarlatanima poput Silve metode da para-medicinu prakticiraju na nastavnicima, djeci, učenicima, i edukatorima. Vidimo da se to dešava i u Hrvatskoj. **Ovo nije izolirani slučaj kod nas**: javna televizija promovira šarlatane i nadriliječnike, pa čak snima i dokumentarce o njima; Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta priznaje nadriliječnički "certifikat"; liječnici i znanstvenici promoviraju pseudoznanost, itd. Uz to, Hrvatska, ali i mnoge druge zemlje, pogotovo istočne Europe, već dugi niz godina ignoriraju upozorenja **Vijeća Europe o opasnostima ilegalnih aktivnosti sekti**, čiji rad je sve češće ekscesan i u **domeni kršenja ljudskih prava**. Na žalost, Hrvatska je postala pravi raj za promicatelje pseudoznanosti i šarlatanstva, a **upozorenja da se s tim problemom treba ozbiljno pozabaviti** se uporno ignoriraju.